



INSTITUT ZA POVRTARSTVO
SMEDEREVSKA PALANKA

ZBORNIK IZVODA 2024



INSTITUT ZA POVRTARSTVO
SMEDEREVSKA PALANKA

Biotehnologija i savremeni pristup u gajenju i oplemenjivanju bilja

Nacionalni naučni skup sa
međunarodnim učešćem

ZBORNIK IZVODA

Smederevska Palanka, 6. novembar 2024.

INSTITUT ZA POVRTARSTVO SMEDEREVSKA PALANKA

Biotehnologija i savremeni pristup u gajenju i oplemenjivanju bilja

Nacionalni naučni skup sa međunarodnim
učešćem

ZBORNİK IZVODA

Smederevska Palanka

6. novembar 2024.

Zbornik izvoda

Biotehnologija i savremeni pristup u gajenju i
oplemenjivanju bilja

Nacionalni naučni skup sa međunarodnim učešćem

Smederevska Palanka, 6. novembar 2024.

Izdavač

Institut za povrtarstvo Smederevska Palanka

www.institut-palanka.rs

Za izdavača

prof. dr Nenad Đurić, naučni savetnik

Direktor Instituta za povrtarstvo

Glavni i odgovorni urednik

dr Vladimir Perišić, viši naučni saradnik

Urednici

dr Kristina Luković, naučni saradnik

dr Biljana Šević, naučni saradnik

dr Ivana Živković, naučni saradnik

Lektor

Ljiljana Radisavljević

Štampa

Art Vision, Starčevo

Tiraž 100 komada

ISBN

978-86-89177-07-7





**Ministarstvo nauke, tehnološkog razvoja i inovacija
Republike Srbije
je finansijski podržalo održavanje skupa
i štampanje Zbornika izvoda**

NEKE OD CVETNIH SMEŠA KOJE SE KORISTE U POLJOPRIVREDNOJ PROIZVODNJI

Vladimir Filipović^{*1}, Vladan Ugrenović², Milan Plečaš³, Jovana Raičević³,
Snežana Dimitrijević¹, Vera Popović⁴, Ljubica Šarčević-Todosijević⁵, Violeta
Mickovski-Stefanović⁶

¹*Institut za povrtarstvo Smederevska Palanka, Srbija*

²*Institut za zemljište, Beograd, Srbija*

³*Biološki fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd, Srbija*

⁴*Institut za ratarstvo i povrtarstvo, Institut od nacionalnog značaja za Republiku
Srbiju, Novi Sad, Srbija*

⁵*Visoka zdravstveno-sanitarna škola „Visan“, Beograd, Srbija*

⁶*Istraživačko-razvojni institut Tamiš, Pančevo, Srbija*

^{*}*Autor za korespondenciju: vladimirmfilipovic@gmail.com*

Izvod

Cvetni pojasevi (cvetne trake, polinatorske trake, eko - koridori i sl.) predstavljaju jedno-, dvo- ili višegodišnje pojaseve koji su posejani uz ivicu parcele i služe kao staništa za oprašivače (polinatore), druge korisne insekte i ptice, doprinose poboljšanju biodiverziteta, zatim sprečavaju eroziju zemljišta i služe za unapređenje ruralnog ambijenta. Kao takvi su prepoznati i u zelenim merama, zato što svojim zasnivanjem i ulogom u značajnoj meri utiču na postojeće agroekosisteme u kojima je dominantan intenzivni tip konvencionalne poljoprivredne proizvodnje koji se obavlja na velikim oraničnim površinama. Kao takvi prepoznati su u politikama, strategijama i regulativama, kakva je i postojeća zajednička poljoprivredna politika (2023–27) EU koja ima za cilj da poveća njihov udeo

usmeravanjem jedne četvrtine direktnih plaćanja na subvencionisanje različitih agroekoloških-šema.

S tim u vezi, postoji veliki broj različitih cvetnih smeša koje se razlikuju prema upotrebi, sastavu, terminu setve, dužini trajanja i slično. Jednogodišnji cvetni pojasevi uglavnom „prate“ intenzivne jednogodišnje ratarske useve, višegodišnji „prate“ višegodišnje zasade od voćnih, preko vinove loze do krmnih zasada.

U radu je prikazan značaj i uloga cvetnih smeša ali su predstavljene i neke od smeša koje se koriste u različitim agroekološkim uslovima, te i one koje imaju specifičnu namenu, kao i one koje se zasnivaju u urbanim sredinama a imaju gorenavedena svojstva.

Ključne reči: cvetni pojasevi, cvetne smeše, agro-ekološko-klimatske mere, polinatori, zemljište, poljoprivredna proizvodnja

Zahvalnica

Rad je podržan od strane Ministarstva- MNTRI R. Srbije, evidencioni broj: 451-03-66/2024-03/200216, 451-03-66/2024-03/200011 i 451-03-66/2024-03/200032.

Filipović Vladimir  0000-0002-7081-8217 / Ugrenović Vladan  0000-0001-6642-8235 / Plečaš Milan  0000-0001-5551-8550 / Raičević Jovana  0000-0002-6171-909X / Dimitrijević Snežana  0000-0001-8729-6307 / Popović Vera  0000-0002-7701-9928 / Šarčević-Todosijević Ljubica  0000-0002-4157-4575 / Mickovski-Stefanović Violeta  0000-0002-4146-9249

SOME OF THE FLOWER STRIPS MIXTURES USED IN AGRICULTURAL PRODUCTION

Vladimir Filipović^{*1}, Vladan Ugrenović², Milan Plečas³, Jovana Raičević³,
Snežana Dimitrijević¹, Vera Popović⁴, Ljubica Šarčević-Todosijević⁵, Violeta
Mickovski-Stefanović⁶

¹*Institute for Vegetable Crops Smederevska Palanka, Serbia*

²*Institute of Soil Science Belgrade, Belgrade, Serbia*

³*University of Belgrade, Faculty of Biology, Belgrade, Serbia*

⁴*Institute of Field and Vegetable Crops, Institute of National Importance for the
Republic of Serbia, Novi Sad, Serbia*

⁵*High Medical - Sanitary School of Professional Studies, Zemun, Serbia*

⁶*Tamiš Research and Development Institute, Pančevo, Serbia*

^{*}*Corresponding author: e-mail: vladimirmfilipovic@gmail.com*

Abstract

Flower strips (flower belts, pollinator belts, eco-corridors, etc.) are one-, two- or multi-year strips that are sown along the edge of the plot and serve as habitats for pollinators, other beneficial insects and birds, contribute to the improvement of biodiversity, then prevent soil erosion and serve to improve the rural environment. As such, they are also recognized in green measures, because by their foundation and role, they significantly affect the existing agroecosystems in which the intensive type of conventional agricultural production, which is carried out on large arable areas, is dominant. As such, they are recognized in policies, strategies and regulations, such as the existing Common Agricultural Policy (2023-27) of the EU, which aims to increase their share by directing one quarter of direct payments to subsidize various agro-ecological schemes.

In this regard, there are a large number of different flower mixtures that differ according to use, composition, sowing date, duration and the like. Annual flower strips generally "follow" intensive one-year field crops, perennials "follow" perennial plantings from fruit, through vines to fodder plantings.

The paper shows the importance and role of flower strips mixtures, but also presents some of the mixtures that are used in different agroecological conditions, as well as those that have a specific purpose, as well as those that are based in urban areas and have the above-mentioned properties.

Key words: flower strips, flower strips mixture, agro-ecological-climatic measures, pollinators, soil, agricultural production

Acknowledgments

This work was supported by joint funding from the Ministry of Science, Technological Development and Innovation of the Republic of Serbia. Agreement number: 451-03-66/2024-03/200216, 451-03-66/2024-03/200011 and 451-03-66/2024-03/200032.

Filipović Vladimir  0000-0002-7081-8217 / Ugrenović Vladan  0000-0001-6642-8235 / Plečaš Milan  0000-0001-5551-8550 / Raičević Jovana  0000-0002-6171-909X / Dimitrijević Snežana  0000-0001-8729-6307 / Popović Vera  0000-0002-7701-9928 / Šarčević-Todosijević Ljubica  0000-0002-4157-4575 / Mickovski-Stefanović Violeta  0000-0002-4146-9249

CIP - Каталогизација у публикацији Народна библиотека Србије, Београд

631.52(048)

606:63(048)

НАЦИОНАЛНИ научни скуп са међународним учешћем Биотехнологија и савремени приступ у гајењу и оплемењивању биља (2024 ; Смедеревска Паланка)

Zbornik izvoda / Nacionalni naučni skup sa međunarodnim učešćem Biotehnologija i savremeni pristup u gajenju i oplemenjivanju bilja, Smederevska Palanka, 6. novembar 2024. ; [urednici Kristina Luković, Biljana Šević, Ivana Živković]. - Smederevska Palanka : Institut za povrtarstvo, 2024 (Starčevo : Art Vision). - 203 str. : ilustr. ; 24 cm

Tiraž 100. - Apstrakti na srp. i engl. jeziku. - Str. 13: Predgovor / Kristina Luković, Biljana Šević, Ivana Živković.

ISBN 978-86-89177-07-7

a) Биљке -- Оплемењивање -- Апстракти b) Биотехнологија -- Апстракти

COBISS.SR-ID 155618569